

ΓΝΩΜΗ

ΑΦΕΝΤΟΥΛΑ

ΝΙΚΟΣ ΜΠΑΚΟΥΝΑΚΗΣ
nbak@tovima.gr

Μ

ια ηρωίδα, η Αφεντούλα, γύρω στα 69 με 70. Χήρα, μητέρα τριών κοριτσιών, γεννημένα μεταξύ 1967 και 1971. Μεσοαστή, διαμέρισμα στο Παγκράτι. Πα-

ντρεύτηκε μικρή και οι σπουδές ήταν το αποθνημένο της. Τελικά σπούδασε Αρχιτεκτονική, αφού είχε κάνει οικογένεια και είχε γίνει μητέρα. Γύρω της, φίλες – ή καλύτερα μια φίλη, η Αίθρα. Σχέσεις αγάπης και μίσους, που δεν φτάνουν ποτέ στη ρήξη. Κέντρο της είναι ένας δικός της, καταδικός της κόσμος: «το καφετί τραπεζομάνηλο εδώ, στο δικό μου τετράγωνο τραπέζι με το δικό μου σταχτοδοχείο και το ανθοδοχείο και τη φρουτιέρα». Παρακολουθούμε τη ζωή της, στο τώρα, στο χτες, «από το ένα παραπάτημα στο άλλο». Και μαζί με τη ζωή της βλέπουμε την Αθήνα, τη χώρα, φιλτραρισμένη όμως μέσα από τη δική της ματιά, τον δικό της έκκεντρο τρόπο να σκέφτεται, να αισθάνεται. Η ηρωίδα, που ζει στο όριο του μέσα και του έξω, δείχνει τελικά και τις ζωές των άλλων, αυτό που συμβαίνει, αλλά χωρίς κανέναν διδακτισμό (και αυτό είναι τόσο ανακουφιστικό για τον αναγνώστη). Η Αφεντούλα είναι η ηρωίδα του νέου μυθιστορήματος της Μάρως Δούκα «Πύλη Εισόδου» (εκδόσεις Πα-

τάκη), μια αφεγάδιαστη αφήγηση, ένα ειρωνικό έπος της καθημερινότητας, όπως άλλωστε δηλώνεται και από τα τρία μέρη του μυθιστορήματος: «Κυρίας Αφεντούλας Ανάβαση», «Κυρίας Αφεντούλας Παράβαση», «Κυρίας Αφεντούλας Κατάβαση». Η αφήγηση εξελίσσεται μέσα από αναρτήσεις και κοινοποιήσεις σε κάποιο μέσο κοινωνικής δικτύωσης. Είναι ένα «τρικ» που δεν μας ξενίζει. Ετσι κι αλλιώς το μυθιστόρημα πατάει πολύ γερά στην αφηγηματική παράδοση, ιδιαίτερα στο πώς χτίζονται οι χαρακτήρες. Πιστεύω ότι η Μάρω Δούκα υιοθετεί το σχήμα του Διαδικτύου για να μπορέσει να ενσωματώσει στο μυθιστόρημά της ορισμένα χαρακτηριστικά του Internet: κυρίως τον ασύγχρονο χρόνο και το παιχνίδι με τις ταυτότητες και τις περσόνες. Επομένως, δεν πρόκειται για τρικ. Αλλωστε υπάρχει κι ένα δεύτερο επίπεδο ανάγνωσης που μπορεί να οριστεί ως «το πώς γράφεται ένα μυθιστόρημα». Πώς πρέπει να αρχίζει, πώς να τελειώνει και τι είδους εμπειρία είναι η συγγραφή. Αυτό δηλώνεται και από τις δύο αναρτήσεις με τις οποίες ανοίγει και κλείνει το μυθιστόρημα, αναρτήσεις που υπογράφονται από τον χρήστη «Λακάν Λακάν». Το μαγικό στοιχείο του μυθιστορήματος είναι βέβαια η γλώσσα. Πλούσια, ρυθμική, χωρίς καμία εκζήτηση, απλή, καθημερινή, βαθιά, σοφή, γλώσσα της σιωπής, της εξομολόγησης αλλά και της διεκδίκησης.

